

USNESENÍ

Krajský soud v Brně – pobočka v Jihlavě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Mádra a soudců Mgr. Leony Sukané a Mgr. Martina Lály ve věci

žalobce: **Svaz vodovodů a kanalizací JIHLAVSKO**, IČO 48460915
sídlem Žižkova 1867/93, 586 01 Jihlava
zastoupený advokátem JUDr. Oldřichem Chudobou
sídlem Při Trati 1084/12, 141 00 Praha 4 - Michle

proti
žalovanému: **městys Luka nad Jihlavou**, IČO 00286192
sídlem 1.máje 76, 588 22 Luka nad Jihlavou
zastoupená advokátkou JUDr. Boženou Zmátlovou
sídlem Dvořákova 1927/5, 586 01 Jihlava

o určení vlastnického práva

o odvolání žalobce proti usnesení Okresního soudu v Jihlavě ze dne 16. 12. 2019, č. j. 8 C 90/2019-261,

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně **se** ve výrocích I. a II. **potvrzuje**.
- II. Usnesení soudu prvního stupně **se mění**
  - ve výroku III. tak, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 8 228 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení, k rukám advokátky JUDr. Boženy Zmátlové a
  - ve výroku IV. tak, že žalobci se vrací část zaplaceného soudního poplatku ve výši 204 000 Kč.
- III. Žalobce **je povinen** zaplatit žalovanému na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 8 228 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení, k rukám advokátky JUDr. Boženy Zmátlové.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně odvoláním napadeným usnesením zastavil řízení o žalobě, kterou se žalobce domáhal po žalovaném určení svého vlastnického práva k věcem specifikovaným ve výrocích II. a V. rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 8. 7. 2019, č. j. KUJI 53597/2019, sp.zn. OOSČ 300/2018 OOSC/48 (dále též jen „sporný majetek“), (výrok I.), s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Krajskému úřadu Kraje Vysočina, se sídlem Žižkova 57, Jihlava (výrok II.). O nákladech řízení rozhodl výrokem III. téhož usnesení tak, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému ve lhůtě tam stanovené k rukám jeho advokátky částku 45 496 Kč. Současně výrokem IV. rozhodl o vrácení části soudního poplatku ve výši 51 000 Kč žalobci a konečně pak výrokem V. téhož usnesení vyzval žalobce, aby do 3 dnů sdělil číslo účtu, na který má být soudní poplatek vrácen.

2. Usnesení o zastavení řízení odůvodnil prvostupňový soud s odkazem na ustanovení § 7, § 103 a § 104 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění předpisů pozdějších (dále též jen „o.s.ř.“) a § 141 odst. 1, § 160 a § 169 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění předpisů pozdějších (dále též jen „s.ř.“), která ve svém souhrnu vyložil s přihlédnutím k odkazované judikatuře (jak obou soudů nejvyšších, ústavního a také odvolacího soudu podepsaného) tak, že není dána pravomoc soudu prvního stupně projednat přítomný spor. To proto, že zakladatelská smlouva žalobce ze dne 2. 7. 1993 (včetně stanov, které jsou její nedílnou součástí) je veřejnoprávní smlouvou koordinační, žalobce je pak specifickou právnickou osobou veřejnoprávní povahy, pročez i nároky ze zakladatelské smlouvy žalobce a stanov mají obdobný veřejnoprávní charakter. Ohledně námitek žalovaného, že žalobce vůbec nevznikl a žalovaný nikdy nebyl jeho členem, dospěl soud prvního stupně k závěru, že žalobce platně vznikl, nabyl právní způsobilosti a byl zapsán do registru sdružení u Okresního úřadu v Jihlavě dne 27. 7. 1993 v souladu s ust. § 20i odst. 2, věty první, zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve spojení s ust. § 20 odst. 1 zákona č. 367/1990 Sb., o obcích a s účinností zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se stal dobrovolným svazkem obcí (ust. § 151 odst. 4). Zpětně tyto skutečnosti dle názoru soudu prvního stupně zpochybňovat nelze; ostatně žalovaný byl členem žalobce a následně také své členství ke dni 31. 12. 2014 i ukončil.
3. Výrok o náhradě nákladů řízení odůvodnil soud prvního stupně odkazem na ust. § 146 odst. 2 o.s.ř., věta první, s ohledem na procesní zavinění žalobce na zastavení řízení. Pokud se týká vrácené poměrné části soudního poplatku, v odst. 11 odůvodnění svého rozhodnutí soud prvního stupně vypočetl částku ke vrácení na 204 000 Kč (částka 51 000 Kč je nevratnou 20% částí soudního poplatku zaplaceného ve výši 255 000 Kč).
4. Proti výrokům I. až IV. usnesení podal odvolání žalobce, který vytkl soudu prvního stupně nesprávné právní posouzení věci. Navrhl, aby odvolací soud rozhodnutí v napadené části zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení. V důvodech odvolání namítl, že se domáhá deklaratorního určení vlastnického práva, které má soukromoprávní základ, a nikoli veřejnoprávní, neboť veškerý majetek nabyt originárně zhotovením, převodem od žalovaného anebo jej privatizoval. Žalobce se ohradil proti závěru soudu prvního stupně, že jakékoliv spory o nároky přímo či nepřímo vyplývající z účasti a následně vystoupení žalovaného z žalobce jsou spory z veřejnoprávní smlouvy. Zdůraznil přitom, že předmětem tohoto řízení není závazkové právo (relativní majetkové právo), které má původ ve veřejnoprávní smlouvě, jako například právo na vydání majetku nebo právo na finanční vypořádání, případně kvazi závazkové právo (nárok na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení), u nichž lze uvažovat o rozdělení na soukromoprávní a veřejnoprávní závazkové vztahy, nýbrž určení vlastnického práva (absolutního majetkového práva) k nemovitým věcem (vodovodním potrubím), neboť se žalobou domáhá přezkoumání „vlastnického statusu“ těchto nemovitých věcí a deklaratorního (nikoliv konstitutivního) určení, kdo je jejich skutečným vlastníkem.
5. Nesouhlasil, že by nárok uplatněný žalobou jakkoliv souvisel s veřejnoprávní smlouvou, neboť svůj nárok na takovéto smlouvě nezakládá, naopak své majetkové nároky staví na soukromoprávních základech (smlouvě o převodu vlastnického práva a originárním nabytí vlastnického práva k věci jejím zhotovením). Spor by měl tudíž projednat podle § 7 odst. 1 o.s.ř. civilní soud v občanském soudním řízení.
6. Žalobce rovněž poukázal na rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 8. 7. 2019, č. j. KUJI 53597/2019, sp. zn. OOSČ 300/2018 OOSC/48, které řešilo rovněž nároky související s (údajnou veřejnoprávní) zakladatelskou smlouvou ze dne 2. 7. 1993, a jímž příslušný správní orgán zamítl návrh žalovaného na určení vlastnického práva k dotčenému privatizovanému a nabytému majetku s odůvodněním, že tento majetek je ve vlastnictví žalobce a krajský úřad nemůže konstitutivně určit vlastnické právo k tomuto majetku, protože to nemá oporu ve stanovách ani v zákoně. Předmětem tohoto občanského soudního řízení o žalobě není další spor z veřejnoprávní smlouvy, ale pouze nepřímé posouzení dopadů tohoto rozhodnutí do sféry Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Šeneklová.

absolutních majetkových práv žalobce, kdy z tohoto rozhodnutí činí žalovaný a jiný správní orgán nesprávné závěry ohledně existence vlastnického práva žalobce k předmětnému majetku. Toto rozhodnutí tak nemá dopad na otázku existence či neexistence pravomoci k rozhodování sporu, pouze spolu s dalšími skutečnostmi dokládá existenci jejího naléhavého právního zájmu na deklaratorním určení vlastnického práva k předmětnému majetku soudem.

7. Za neúnosný označil žalobce právní názor soudu prvního stupně, podle něhož by v obecné rovině otázka pravomoci záležela na právních důvodech, na nichž by mělo být vlastnictví založeno, tedy pokud by tyto nějak souvisely s veřejnoprávní smlouvou, byla by dána pravomoc správního orgánu, pokud nikoli, byla by dána pravomoc soudu. Uvedl rovněž, že tyto okolnosti jsou předmětem samotného řízení a dokazování v něm prováděného a nelze až po provedeném dokazování řešit otázku pravomoci, když různé části jednoho a téhož vodohospodářského celku přitom mají často rozdílnou právní historii, tudíž by snadno docházelo k situaci, kdy by „o jednom kousku potrubí“ rozhodoval soud, zatímco o jiném zase správní orgán. Ještě více spornou by se pak situace dle žalobce stala tehdy, pokud by v mezidobí některou část majetku převedl na třetí osobu.
8. Žalobce rovněž připomněl, že soud prvního stupně v obdobné věci v minulosti dovodil svoji pravomoc rozhodovat spor o deklaratorním určení vlastnického práva k vodohospodářskému majetku, a to i při znalosti judikatury ohledně pravomoci krajského úřadu rozhodovat spory ze stanov dobrovolných svazků obcí a rozhodl rozsudkem ze dne 13. 11. 2017, č. j. 20 C 248/2016-593. Byť odvolací soud tento odkazovaný rozsudek následně zrušil, učinil tak pouze z důvodu toho, že dospěl k názoru, že se žalobce nedomáhal deklaratorního, ale konstitutivního určení vlastnického práva, přičemž o nároku na konstitutivní určení vlastnického práva krajský úřad může rozhodnout, pokud pro to existuje příslušné zmocnění v zákoně či ve stanovách, což v daném případě i dle názoru krajského úřadu neexistuje. Soud prvního stupně by se tak neměl odchylovat od svého dřívějšího rozhodnutí a v souladu s legitimním očekáváním žalobce (ust. § 13 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále jen „o.z.“) by měl daný spor rozhodnout v rámci své věcné příslušnosti.
9. Pokud by i přes argumentaci uplatněnou v podaném odvolání hodlal odvolací soud napadené rozhodnutí co do výroku o zastavení řízení potvrdit, navrhl konečně žalobce, aby nebyla přiznávána žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení.
10. Žalovaný měl odvolání žalobce za nedůvodné, navrhl potvrdit rozhodnutí soudu prvního stupně ve všech napadených výrocích a přiznat mu náhradu nákladů řízení odvolacího. Uvedl, že veškerý majetek byl žalovaným žalobci předán vždy jen s jediným účelem, a to aby jej spravoval, udržoval, investoval do rozšíření tohoto majetku z výnosů z nájmu z tohoto vodohospodářského majetku a všechn tento majetek žalovanému opět vydal, a to vč. majetku, jež žalovanému připadl podle privatizačního projektu Jihomoravských vodovodů a kanalizací s.p., jakmile k tomu vzniknou předpoklady.
11. Argumentaci žalobce měl žalovaný za nepřipadnou s tím, že již byla opakovaně vyvrácena v rozhodnutích řady soudů, včetně Nejvyššího a Nejvyššího správního. Rovněž z rozkladového rozhodnutí ministra vnitra ze dne 15. 1. 2020, č. j. MV-169556-4/SO-2019 (v obdobní věci obce Bítovčice), plyne, že Krajský úřad Kraje Vysočina se ve svých rozhodnutích, kterými se věcně zabýval otázkou předání vodohospodářského majetku, k němuž tvrdí žalobce své vlastnictví, žádného pochybení nedopustil, resp. že by nebyla dána pravomoc správního orgánu k rozhodování o takové záležitosti (ministr vnitra tedy žádné pochybení v uvedeném postupu dle žalovaného neshledal).
12. O tom, že pravomoc ve věcech, kde jednoznačně jde o vztahy z veřejnoprávní smlouvy, je pro správní orgány dána, je žalobce velmi dobře informován, neboť je účastníkem těchto řízení o určení vlastnického práva v souvislosti s vystoupením členské obce z žalobce. Taková věc byla nedávno projednávána v řízení před Městským soudem v Praze, který v této záležitosti vydal Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Šeneklová.

rozsudek ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 A 172/2015-94, v němž dospěl ke stejným závěrům. Pokud se týká rozhodnutí o náhradě nákladů řízení, také toho měl žalovaný za zcela správné, vycházející z obdobných předpokladů, jaké použil i Nejvyšší soud v dřívějších věcech žalobce, v nichž byla odmítána dovolání žalobce v řízeních, v nichž rovněž brojil opravnými prostředky proti rozhodnutím o zastavení řízení z důvodu nedostatku pravomoci soudu řešit spory z veřejnoprávní smlouvy – takové stanovisko Nejvyššího soudu je proto žalobci známo a projednávaná přítomná žaloba byla podána již s takovou znalostí způsobu právního hodnocení dané problematiky.

13. Následně své vyjádření k odvolání doplnil žalovaný podáním ze dne 21. 6. 2020. Na podporu své argumentace o zjevně účelových postupech žalobce (nevyjímaje žalobu projednávanou v přítomném řízení, vědomě žalobcem podanou k nepravomocnému orgánu) poukázal na situaci vzniklou ve správním řízení o zrušení povolení k provozování vodohospodářského majetku žalovaného, vydaného v minulosti pro žalobce (paralelně vedeném nyní ve fázi před Krajským soudem v Brně pod sp.zn. 29 A 201/2016), v němž je odkazováno na přítomnou věc jako na spor o vlastnictví a tedy jako na překážku bránící rozhodnutí. Žalovaný dále odkázal na usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb. ze dne 18. 6. 2020, č. j. Konf 41/2017- 60 (pod tímto zjevně chybně uvedeným číslem jednacím bylo rozhodnutí původně uveřejněno na webových stránkách Nejvyššího správního soudu, správné číslo jednacích je však Konf. 4/2009-64 – pozn. odvolacího soudu), kterým se podrobně vyjádřil k pravomoci správního orgánu k rozhodování sporů plynoucích z veřejnoprávní smlouvy uzavřené mezi žalobcem a jednotlivými členskými obcemi (včetně žalovaného), či majících v takové smlouvě svůj základ.
14. Odvolací soud po zjištění, že odvolání směřuje proti usnesení soudu prvního stupně, proti kterému je odvolání jako řádný opravný prostředek přípustné (§ 201, § 202 o.s.ř. *à contrario*), že ho žalobce podal z pozice účastníka řízení jakožto osoba k tomu oprávněná (§ 201, § 90 o.s.ř.) a že tak učinil včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. b/ o.s.ř.) usnesení soudu prvního stupně přezkoumal a přezkoumal také řízení, které jeho vydání předcházelo, a nakonec dospěl k dále uvedeným závěrům.
15. Podle ustanovení § 7 o.s.ř. v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány (odst. 1). Spory a jiné právní věci uvedené v odstavci 1, o nichž podle zákona rozhodly jiné orgány než soudy, soudy v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují za podmínek uvedených v části páté tohoto zákona (odst. 2). Jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon (odst. 3). Pravomoc soudů ve věcech správního soudnictví upravuje zvláštní zákon (odst. 4); tím má občanský soudní řád na mysli zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.
16. Podle ustanovení § 103 o.s.ř. kdykoliv za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení). Podle ustanovení § 104 odst. 1 o.s.ř. jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví. Nespadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním žaloby (návrhu na zahájení řízení) zůstávají přitom zachovány.
17. Podle ustanovení § 141 odst. 1 s.ř., ve sporném řízení správní orgán řeší spory z veřejnoprávních smluv (část pátá) a v případech stanovených zvláštními zákony spory vyplývající z občanskoprávních, pracovních, rodinných nebo obchodních vztahů. Podle ustanovení § 169 odst. 1 písm. b/ s.ř. spory z veřejnoprávní smlouvy rozhoduje příslušný krajský úřad, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 160 s.ř. a jsou-li smluvními stranami obce, které nejsou obcemi s rozšířenou působností, nepřevzme-li věc Ministerstvo vnitra.

18. V posuzované věci vyšel soud prvního stupně z toho, že projednávaná věc je sporem, k jehož projednání a rozhodnutí nejsou příslušné soudy v občanském soudním řízení, nýbrž že se jedná o spor vyplývající z veřejnoprávní smlouvy.
19. Pro posouzení otázky pravomoci orgánu, do jehož pravomoci náleží projednat a rozhodnout spor účastníků v dané věci zahájený žalobou žalobce, bylo třeba nalézt odpovědi na dvě otázky, a to (za první), zda smlouva o založení žalobce z 2. 7. 1993 (jejíž součástí byly, respektive jsou i stanovy žalobce) je smlouvou soukromoprávní či veřejnoprávní a pokud jde o smlouvu veřejnoprávní, pak (za druhé), zda spor mezi účastníky, jehož předmětem je požadavek žalobce na určení, že je vlastníkem žalobou označených věcí, je sporem plynoucím z této (veřejnoprávní) smlouvy.
20. Otázkou právní povahy zakladatelské smlouvy žalobce se tento odvolací soud v minulosti již opakovaně zabýval – například v usneseních ze dne 9. 7. 2018, ve věci sp. zn. 54 Co 112/2018, ze dne 19. 11. 2018, č. j. 54 Co 251/2018-112, ze dne 20. 8. 2018, č. j. 54 Co 136/2018-104 a ze dne 13. 9. 2018, č. j. 54 Co 135/2018-461, a to vždy se závěrem, že jde o smlouvu veřejnoprávní. V těchto rozhodnutích odvolací soud i s odkazem na usnesení zvláštního senátu ze dne 21. 5. 2008, č. j. Konf 31/2007-82, vyložil, že i před 1. 1. 2006 (kdy nabyl účinnosti zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, obsahující i úpravu veřejnoprávních smluv) bylo možné uzavřít veřejnoprávní smlouvy výslovně takto v právním řádu neoznačené (přičemž teorie smlouvu o vytvoření dobrovolného svazku obcí výslovně označuje za veřejnoprávní smlouvu koordinační), o čemž vypovídá i přechodné ustanovení § 182 odst. 2 správního řádu, dle něhož má úprava veřejnoprávních smluv ve správním řádu dopad i na veřejnoprávní smlouvy uzavřené před jeho účinností. Při zkoumání povahy předmětné zakladatelské smlouvy nelze přitom užít kritéria (ne)rovnosti stran, jak ohledně veřejnoprávní smlouvy subordinální dovedl zvláštní senát v rozhodnutí ze dne 21. 5. 2008, č. j. Konf 31/2007-82, neboť toto hledisko se neprosadí v případě koordinačních veřejnoprávních smluv, jejichž prostřednictvím se realizuje spolupráce mezi subjekty veřejné správy, kde vztah nadřízenosti a podřízenosti neexistuje. Za rozhodující proto odvolací soud považoval povahu stran smlouvy a její účel, jímž bylo založení žalobce za účelem přenesení výkonu částí samostatné působnosti členských obcí, konkrétně spravování nakládání s vodou a odpady z toho vznikajícími; zakladatelská smlouva a stanovy žalobce, které jsou její součástí, tak upravují i práva i povinnosti při výkonu působnosti členských obcí v oblasti veřejné správy. Uvedený závěr není popřen ani skutečností, že založení dobrovolného svazku obcí se řídilo i právní úpravou obsaženou v zákoně č. 40/1964 Sb., občanském zákoníku.
21. Popsaný závěr o veřejnoprávní povaze zakladatelské smlouvy žalobce, jejíž nedílnou součástí jsou stanovy, jakož i důvody, které k němu odvolací soud vedly (a které byly stručně shora vyloženy), byly následně podrobeny přezkumu Nejvyšším soudem, který je v usnesení ze dne 26. 3. 2019, č. j. 28 Cdo 4495/2018-144, jímž zamítl dovolání proti usnesení Krajského soudu v Brně – pobočky v Jihlavě ze dne 20. 8. 2018, č. j. 54 Co 136/2018-104, a s odkazem na závěry učiněné též v usnesení ze dne 11. 4. 2019, č. j. 28 Cdo 78/2019-454, v němž odmítl dovolání proti usnesení Krajského soudu v Brně – pobočky v Jihlavě ze dne 9. 7. 2018, č. j. 54 Co 112/2018-406, shledal správnými; tedy již i Nejvyšší soud učinil a odůvodnil závěr o tom, že zakladatelská smlouva ze dne 2. 7. 1993, kterou byl založen Svaz vodovodů a kanalizací JIHLAVSKO (žalobce), je smlouvou veřejnoprávní. Lze jen doplnit, že stejná otázka se stejným výsledkem byla ještě dříve řešena, respektive vyřešena i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2018, č. j. 10 As 258/2017-176, ze dne 22. 3. 2018, č. j. 4 As 269/2017-97 a ze dne 19. 4. 2018, č. j. 10 As 213/2014-18 (s jejichž závěry se Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 28 Cdo 4495/2018 také ztotožnil). Pokud pak proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2018, č. j. 10 As 258/2017-176 (a současně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2017, č. j. 11 A 148/2015-83) podal žalobce ústavní stížnost, Ústavní soud ji usnesením ze dne 5. 3. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1585/18, odmítl.

22. Nejnověji se k povaze předmětné veřejnoprávní smlouvy a nároků z ní uplatňovaných vyjádřil zvláštní senát v též žalovaným odkazovaném usnesení ze dne 18. června 2020, správného č. j. Konf 4/2019-64, kdy toto usnesení se týkalo rovněž Svazu vodovodů a kanalizací Jihlavsko a obce Bítovčice (předmětem řízení, při němž vznikl negativní kompetenční spor mezi Krajským úřadem Kraje Vysočina a civilním soudem, byla žaloba obce Bítovčice o zaplacení částky 662 340 Kč s příslušenstvím z titulu vydání bezdůvodného obohacení za užívání nevydaného vodohospodářského majetku). V daném usnesení došel i zvláštní senát k závěru, že primární je vztah mezi účastníky, jež má povahu veřejnoprávního vztahu a orgán, jež má řešit spory z veřejnoprávní smlouvy, má pravomoc rozhodovat i spory mimosmluvní povahy spojené s touto veřejnoprávní smlouvou. V tomto svém usnesení de facto potvrdil závěry svých předchozích usnesení (Konf 31/2007, Konf 10/2015) a závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2019 ve věci sp. zn. 28 Cdo 4495/2018.
23. Dále se odvolací soud zabýval otázkou, zda projednávaný spor řeší soukromoprávní nárok na určení vlastnictví k věcem, jehož projednání a rozhodnutí o něm náleží do pravomoci soudů či správních orgánů. Shora citované ustanovení § 141 s.ř. zakládá pravomoc správních orgánů rozhodovat spory z veřejnoprávních smluv; jde tedy o to, v dané věci posoudit, zda žalobce žalobou o určení vlastnictví k dotčeným věcem vyvolal spor mající základ ve smlouvě o založení žalobce [zda žalobcem uplatněný nárok lze považovat za nárok z této (veřejnoprávní) smlouvy].
24. Na tomto místě považuje odvolací soud za vhodné poukázat i na již shora odkazované rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 25. 2. 2016, č. j. Konf 10/2015-11, z něhož vskutku lze dovodit pravomoc správního orgánu pouze z faktické souvislosti mezi uplatněným nárokem a veřejnoprávní smlouvou, bez ohledu na to, zda byla uzavřena platně či neplatně nebo nebyla uzavřena vůbec, byť s ohledem na podstatu vztahu uzavřena být mohla. V tomto rozhodnutí zvláštní senát vyložil, že „sporem z veřejnosprávní smlouvy“ ve smyslu ustanovení § 169 s. ř. je nutno rozumět podstatně širší okruh nároků svou povahou a podstatou veřejnoprávních, než pouze okruh nároků vyplývajících z konkrétního ujednání o plnění obsaženého v platné veřejnoprávní smlouvě. Vedle práv a povinností plynoucích ze smlouvy samotné může jít i o práva a povinnosti – striktně vzato – povahy mimosmluvní. V tomto smyslu je i v oblasti veřejnoprávních smluv představitelná veřejnoprávní obdoba nároků, jak jimi jsou v oblasti soukromého práva nárok na vydání bezdůvodného obohacení či nárok na náhradu škody. Aby tedy o spor z veřejnosprávní smlouvy nešlo, muselo by jít o takový nárok, který nemá naprosto žádnou souvislost s právními vztahy z oblasti veřejného práva, které zákon umožňuje upravit veřejnoprávními smlouvami (k tomu srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 432/2018-97).
25. Jak se podává ze žaloby, na jejímž základě bylo řízení v posuzované věci zahájeno, žalobce svůj nárok na určení vlastnického práva k posuzovaným věcem uplatnil s odvoláním se jednak na jednotlivě konkretizované smlouvy o dílo (majetek vybudovaný a žalobcem nabytý originárním způsobem), dohody o převodu majetku uzavřené mezi ním a žalovaným ve dnech 30. 12. 1997, 4. 1. 1999 a 27. 12. 2000 (majetek převedený z majetku žalovaného) a konečně s odkazem na bezúplatné převody majetku privatizovaného podle listin ze dne 1. 7. 1994, resp. 1. 9. 1999. Žalobce zdůraznil, že faktickým předáním tohoto sporného majetku specifikovaného v Protokolu o předání majetku ze dne 12. 7. 2019 pouze s ohledem na povinnost uloženou mu rozhodnutím Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 8. 7. 2019, č. j. KUJI 53597/2019, sp. zn. OOSČ 300/2018 OOSC/48, nedošlo k převodu vlastnického práva ke spornému majetku ze žalobce na žalovaného. V rámci odvolacího řízení pak žalobce ke shora uvedené základní argumentaci dodal, že uplatnění nároku na určení jeho vlastnického práva ke spornému majetku nemá žádnou spojitost se smlouvou o založení žalobce ze dne 2. 7. 1993 a s navazujícími stanovami.
26. Jakkoliv se však žalobce snažil oddělit od sebe otázku vlastnického práva k dotčeným věcem od problematiky vzniku své subjektivity a s tím související otázky vstupu a vystoupení žalovaného Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Šeneklová.

do a ze svazku obcí, nelze jeho argumenty považovat za přílehlavé. Odvolací soud považuje za podstatnou zejména tu skutečnost, že podle Čl. 3 odst. 3.3 písm. a) a b) stanov žalobce vznikl zejména za tím účelem, aby zajišťoval koncepci rozvoje a obnovy vodovodů, kanalizací, ČOV a s nimi souvisejících zařízení a dále k zásobování vodou, odvádění odpadních vod na smluvním základě, zavádění rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí vodních děl, hospodaření s movitým a nemovitým majetkem v oblasti vodního hospodářství apod. K naplnění uvedeného účelu žalobce podle Čl. 8 odst. 8.1, 8.4 a 8.5 stanov hospodaří s vodohospodářským majetkem, ke kterému nabyt vlastnické právo do 31. 12. 2000 a s majetkem, který získal svou vlastní činností po 31. 12. 2000, dále hospodaří s majetkem, který ze svého majetku vložily do svazku jeho členské obce. Konečně pak podle Čl. 12 odst. 12.6 stanov vystoupí-li obec dle Čl. 12.4 písm. a) stanov ze svazku, je svazek povinný obci vrátit vložený majetek a majetek, který byl do svazku převeden dle privatizačního projektu, včetně technického zhodnocení na tomto majetku provedeném

a majetek pořízený pro potřeby obce s jejím finančním přispěním, avšak bez podílu na společném zařízení vodovodů a kanalizací, jehož seznam je uveden v příloze č. 2 stanov. Tento majetek je nedělitelný a zůstává majetkem svazku. Seznam společného majetku nelze rozšířit o další majetek bez souhlasu zastupitelstva obce, o jejíž majetek by se seznam rozšiřoval.

27. Předmětem tohoto řízení tedy zjevně má být vyřešení otázky vlastnictví k majetku, který měl žalobce nabyt ve smyslu rámcových pravidel obsažených ve stanovách žalobce (konkretizovaných navazujícími jednotlivými smlouvami o jeho převodu, resp. vybudování) a nastalý spor mezi účastníky řízení rovněž bezprostředně souvisí s otázkou zániku členství žalovaného ve svazku obcí a na to navazujícím vzájemným vypořádáním, které mělo po vystoupení žalovaného z žalobce následovat. Odvolací soud tedy shodně se soudem prvního stupně konstatuje, že zde projednávaná žaloba byla myšlena jako uplatnění nároku ze sporu o (dílčí) vypořádání členství žalovaného v žalobci. Nárok na majetkové vypořádání je přitom nepochybně sporem z veřejnoprávní smlouvy, neboť má původ ve stanovách, které jsou součástí zakladatelské smlouvy a které upravují majetkové vypořádání v případě vystoupení obce ze svazku.
28. Nadto lze mít i za to, že není možné jednotlivé skupiny nároků z jedné veřejnoprávní smlouvy přímo či nepřímo plynoucí štěpit a dávat kompetenci k řešení těchto nároků tu správnímu orgánu, tu civilnímu soudu. Právě naopak, „sporem z veřejnoprávní smlouvy“ je nutno rozumět podstatně širší okruh nároků svou povahou a podstatou veřejnoprávních, než pouze nároků vyplývajících z konkrétního ujednání o plnění obsaženého v platné veřejnoprávní smlouvě. Jako spor z veřejnoprávní smlouvy nutno posuzovat i takovéto nároky, které s veřejnoprávní smlouvou nějak souvisí, byť neplynou přímo z nějakého konkrétního ustanovení smlouvy. Aby nešlo o spor z veřejnoprávní smlouvy, muselo by (ve smyslu již výše popsaných závěrů) jít o takový nárok, který nemá naprosto žádnou souvislost s právními vztahy v oblasti veřejného práva, které zákon umožňuje upravit veřejnoprávními smlouvami.
29. Z posledně uvedeného pak vyplývá, že sporem z veřejnoprávní smlouvy by v daném případě byla i otázka řešení vlastnického práva žalobce k předmětným věcem, byť by žalovaný v řízení úspěšně zpochybnil své členství v žalobci, popř. dokonce otázku platnosti vzniku samotného žalobce (jak bylo naznačováno již ve vyjádření žalovaného k podané žalobě).
30. Na úplný závěr lze připomenout, že otázka pravomoci ve sporech o určení vlastnictví v obdobných věcech byla již řešena výše zmíněnými rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2019, č. j. 10 As 296/2018-132, a ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 432/2018-97, s tím závěrem, že v těchto je dána pravomoc správního orgánu. Být tato rozhodnutí nejsou pro soudy v civilním řízení závazná, neboť otázku své pravomoci a související předběžné otázky (srov. ust. § 135 a § 159a odst. 3 o.s.ř.) si musí soud posoudit samostatně, a odvolací soud tak také v této věci učinil, se závěry soudů ve správním soudnictví se ztotožnil a podpůrně na ně, respektive na argumentaci v jejich odůvodnění obsaženou, také odkazuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje Anna Šeneklová.

31. Vzhledem k závěru, že projednání a rozhodnutí sporu o určení vlastnictví, jak jej žalobce žalobou v této věci podanou vyvolal, není v pravomoci soudů v občanském soudním řízení, nýbrž v pravomoci správních orgánů, postupoval soud prvního stupně správně, pokud napadeným rozhodnutím rozhodl o zastavení řízení a postoupení věci orgánu, do jehož pravomoci náleží. Odvolací soud proto rozhodnutí ve výroku o zastavení řízení a postoupení věci jako věcně správné potvrdil (§ 219 o.s.ř.).
32. Pokud jde o navazující výrok o náhradě nákladů řízení, shodně s prvostupňovým soudem měl odvolací soud za to, že zastavení řízení zavínil žalobce (ust. § 146 odst. 2, věta první o.s.ř.), pokud svoji žalobu adresoval nesprávně orgánům moci soudní, byť měl být návrh na zahájení řízení směřován k příslušnému správnímu úřadu. Přitom žaloba byla podána až v době, kdy závěr o pravomoci správních orgánů rozhodovat o obdobných sporech, jako je tento, již byl v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu i Nejvyššího správního soudu (též popsané shora) ustálen, přičemž se jednalo mnohdy o rozhodnutí vydaná v řízeních, v nichž byl účastníkem přímo i žalobce. Jestliže pak odvolací soud současně neshledal důvody zvláštního zřetele hodné ve smyslu ustanovení § 150 o.s.ř., pro které by měla být žalovanému náhrada nákladů řízení jím účelně vynaložených na obranu proti uplatněné žalobě zcela či zčásti krácena, také v rozsahu napadeného výroku III. usnesení soudu prvního stupně shledal toto rozhodnutí odvolací soud věcně správným; potvrzeno však nebylo, neboť se odvolací soud neztotožnil se způsobem výpočtu výše přiznané náhrady nákladů řízení.
33. Odvolací soud vyšel jednak ze závěru, že za situace, kdy hodnota majetku, ohledně kterého se žalobce domáhal určení svého vlastnického práva, nebyla z hlediska argumentace uvedené v žalobě jakkoliv významná a v řízení též nebyla jakkoli zjišťována, nebylo ani důvodu, pro který by pro určení výše odměny zástupkyně žalovaného mělo být vycházeno z tarifní hodnoty ve výši hodnoty tohoto majetku. Dále nesprávnou pak odvolací soud shledal tu úvahu soudu prvostupňového, na jejímž základě stanovil odměnu zástupkyně žalovaného podle tarifní hodnoty úkonu právní služby sice odpovídající ust. § 9 odst. 4, písm. b/ a § 7 bod 5 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“), tj. s úvahou, že nelze hodnotu nemovitých věcí, k nimž mělo být v řízení žalobcovu vlastnické právo určeno, vyjádřit v penězích, resp. jen s nepoměrnými obtížemi, nicméně za jen stěží přezkoumatelný počet jednotlivých věcí (konkrétně 51 nemovitostí, což podle názoru odvolacího soudu obsahu spisu ani neodpovídá). Odvolací soud měl proto za správný takový postup, kdy přizná zástupkyni žalovaného odměnu odpovídající bez dalšího pouze tarifní hodnotě 50 000 Kč, tj. částku ve výši 3 100 Kč za každý ze dvou úkonů právní služby vykonaných v řízení před prvostupňovým soudem (příprava a převzetí věci a vyjádření k podané žalobě). Zástupkyni žalovaného dále náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši po 300 Kč v souvislosti s každým z obou výše uvedených úkonů právní služby (§ 13 odst. 1, 4 AT) a (s ohledem na to, že je plátcem daně z přidané hodnoty, § 137 odst. 3 o.s.ř.) i náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši 21 % z odměny a paušálních náhrad (1 428 Kč). Celkem tak odvolací soud náklady žalovaného v řízení před soudem prvního stupně vyčíslil částkou 8 228 Kč.
34. Co se týče odvoláním žalobce též napadeného výroku IV. o vrácení části zaplaceného soudního poplatku, také zde došel odvolací soud k závěru odlišnému. Nutno totiž napravit pochybení soudu prvního stupně, pokud ve výrokové části svého rozhodnutí zaměnil jím samotným správně určenou část soudního poplatku, která má být žalobci vrácena (204 000 Kč) a tu část, kterou v souladu s ust. § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, vrátit nelze (51 000 Kč). Žalobci tak správně náleží poměrná část zaplaceného soudního poplatku určená k vrácení, tj. částka ve výši 204 000 Kč.
35. Za přiměřeného užití ust. § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. odvolací soud proto změnil napadené výroky III. a IV. rozhodnutí soudu prvostupňového tak, jak shora uvedeno.

36. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle ust. § 224 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., podle kterých v odvolacím řízení neúspěšnému žalobci (je-li žalobcem napadené usnesení ve výroku o zastavení řízení potvrzováno) uložil zaplatit žalovanému náhradu nákladů jím účelně vynaložených také v této fázi řízení. Tyto sestávají z odměny zástupkyně žalovaného opět za 2 úkony právní služby (vyjádření k odvolání žalobce a doplnění vyjádření s argumentací aktuální judikaturou), tj. za dvě podání ve věci samé ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. d) AT. Odměna za jeden úkon je přiznávána shodně jako za řízení před soudem prvního stupně ve výši částky 3 100 Kč (viz ust. § 9 odst. 4 písm. b/ a § 7 bod 5 AT a argumentace uvedená shora). Zástupkyni žalovaného opětovně náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši po 300 Kč v souvislosti s každým z obou výše uvedených úkonů právní služby i náhrada za daň z přidané hodnoty. Celkem tak náklady žalovaného v řízení odvolacím činí částku 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **je** přípustné dovolání za předpokladu, že rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. V takovém případě lze dovolání podat do dvou měsíců od doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Jihlavě.

Jihlava 13. srpna 2020

JUDr. Jaroslav Mádr v. r.
předseda senátu